

Internetconsultatie, vragen en opmerkingen

Runderen op het melkveebedrijf

▪ Beschikbare oppervlakte – 2030

Artikel VI, 2.46h: Een melkvee-eenheid van een jaar of ouder beschikt over ten minste 9 m² vloeroppervlakte in een stal. Inwerkingtreding op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip (Artikel VI).

Nota van toelichting, p55: ...Specifiek voor melkgevend runderen wordt wel een minimum beschikbare oppervlakte vastgelegd. Voor stieren, pinken en de droogstaande koeien is dit in deze AMvB niet gespecificeerd.

- Hoe dit lezen, want in artikel staat vanaf 1 jaar, hier staat alleen melkgevend runderen?

Nota van toelichting, p55: .. In deze AMvB wordt een minimumnorm opgenomen voor melkgevend en droogstaand runderen.. Gelet op voorgaande wordt specifiek voor melkgevend en droogstaand runderen per 2040 gericht op een inwerkingtreding van de oppervlakenorm van 9 m² voor bestaande stallen.

- Hoe dit te rijmen met wat in het artikel staat en wat op pagina 55 hierboven staat?

Suggestie: Rekening houden met grootte van het dier, net als bij ligplekken: doelsturing. Vanuit de behoefte hier toch een maat op te nemen, dan 9m² aanhouden voor volwassen dieren =melkgevend en droogstaand runderen, zoals dit ook in de nota van toelichting staat. NB: dieren tussen de 1 en 2 jaar zijn nog in de groei en niet volwassen en zijn dus ook beduidend kleiner en lichter dan een volwassen koe.

Kalveren

- **Per 2027: Indien een kalf individueel wordt gehuisvest, heeft het kalf ten minste de beschikking over 1,5 m² vloeroppervlakte.**

Twee opmerkingen:

- Vanuit gedragsbehoefte van het jonge kalf is het de vraag of die 1,5m² nodig is op melkveebedrijven. Het gaat hier in de melkveehouderij immers om kalveren van 0-14 dgn, kalveren van gemiddeld zo'n 40 kg, echt nog hele jonge en kleine kalveren dus. Experts geven bovendien aan, ook in de AMvB sessies dat in de natuur kalveren in de eerste dgn/wk zogen en vervolgens zich afzonderen in beschutting/hoog gras. Dus vooral gericht op drinken en rusten en daarvoor is voor zo'n jong kalf vooral een goede en zachte ondergrond (strooisel) van belang + een comfortabele omgeving klimaat technisch: dus bescherming tegen warmte/kou en tocht.
- Deze maatregel per 2027 heeft op veel melkveebedrijven economische impact. De meeste iglo's volstaan, maar op veel bedrijven worden de jongste kalveren gehuisvest in al dan niet verrijdbare eenlingboxjes in een stal. Deze zijn vaak kleiner dan 1,5m² en vaak zit de bodem een stukje van de grond, vanwege gemak van schoonhouden en schoonmaken en zijn dus niet uitbreidbaar aan de voorkant. Dat betekent dat al deze boxen vervangen moeten worden voor 2027, voor een deel binnen de afschrijvingsperiode.

Suggestie: de 1,5m² loslaten voor kalveren tot 14 dgn.

- **Kalf in groep (dus max vanaf 14dgn) tenminste 2m2 vloeropp. En vanaf 8 mndn tenminste 2.2m2. Per 2030.**

Twee opmerkingen:

- In de literatuur (oa met (co)auteur Nina van Keyserlingk: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666910223000662>) wordt twin of pair housing aanbevolen. Een praktische manier daarvoor, ook beschreven en aanbevolen in de literatuur, is 2 hokjes aan elkaar koppelen. Dit zou ook een mooie tussenstap kunnen zijn naar een iets grotere groep een paar weken later. Voordeel van dit stapsgewijs doen is ook dat de verandering op 14dgn minder groot is dan opeens naar een heel andere ruimte wat tegemoet komt aan het fysiologisch gegeven dat juist rond die 14 dgn een immuniteitsgap speelt, zoals in de nota van toelichting op pagina 64 beschreven staat.
- In de praktijk betekent deze maatregel dat je tegen hetzelfde aanloopt als bij individuele huisvesting, nml het vloeroppervlak. Daar komt bij dat de kalveren die naar de kalverhouderij gaan, (per 2028 vanaf 28dgn) ook vanaf 14dgn met minimaal 1 ander kalf moeten staan per 2030.

Suggestie: Een oplossing kan zijn op te nemen in nota van toelichting dat vanaf bv max 4 wkn/28 dgn 2m2 de minimale vloeropp. wordt (en daarmee aansluit op de minimale leeftijd voor transport). Daarmee is de praktische invulling op het melkveebedrijf een stuk eenvoudiger.

▪ **Groepshuisvesting vanaf 14 dagen – 2030**

Nota van toelichting p62:... De 14 dagen is gebaseerd op de immuniteitsopbouw van de kalveren die in de eerste fase uit twee soorten bestaat: de passieve immuniteit – die wordt verkregen door de antistoffen uit de biest en het kalf gedurende de eerste twee tot vier levensweken beschermt - en de actieve immuniteit – de immuniteit die het kalf zelf opbouwt. Uitgaande van een goed biestmanagement is het niveau van passieve immuniteit het hoogst in de eerste levensweek, en omdat de eigen actieve immuniteit van het kalf langzaam opbouwt, is de immuniteit van het kalf het laagst op de leeftijd van twee á drie weken. Daarnaast is de uitval in de eerste twee weken het grootst. Vanwege deze twee redenen is individuele huisvesting toegestaan tot een leeftijd van 14 dagen...

- Dan is een kalf in een groep zetten = een stressmoment, toch juist niet logisch als je bovenstaande redenering volgt, zeker in combinatie met de toelichting op p.64 bij transportleeftijd?

▪ **Verhogen transportleeftijd kalveren – 2028**

Nota van toelichting p64: Transport van jonge kalveren brengt stressoren met zich mee, zoals het in contact brengen van, voor elkaar, onbekende dieren en daarmee ook mogelijke ziekteverwekkers. De afweer van kalveren op 14 dagen leeftijd is beperkt (de zogenaamde immunity gap): de afweerstoffen die uit de biest zijn opgenomen, zijn grotendeels verdwenen uit het lichaam en het kalf moet het eigen immuunsysteem nog ontwikkelen. Uit onderzoek volgt dat kalveren die worden getransporteerd op 28 dagen leeftijd robuuster zijn, en een beter immuunsysteem hebben dan kalveren van 14 dagen leeftijd. Het verhogen van de minimumtransportleeftijd van kalveren heeft dus een verwacht positief effect op de diergezondheid van deze dieren.

- Dit is in tegenspraak volgens mij met de redenering op p. 62 over groepshuisvesting, zie daar.

Nota van toelichting AMvB dierwaardige veehouderij

P5: Per diersoort of diercategorie zijn in de AMvB de gedragsbehoeften van het dier aangewezen die niet permanent mogen worden onthouden. Die aanwijzing brengt voor de veehouder de verplichting met zich mee dat in die gedragsbehoefte moet worden voorzien.

- Hoe verhoudt zich dit tot maatregelen als: permanent zicht op koppel bij afzondering bij ziekte?

P50: In deze nota van toelichting worden de gedragsbehoeften en maatregelen toegelicht voor alle runderen die gehouden worden voor de productie van melk en/of kalfsvlees. 1) kalveren (ongeacht het geslacht) tot 6 maanden gehouden op melkveehouderij of kalverhouderij (en slachtleeftijd voor kalveren op kalverhouderijen).

- Wat betekent dit voor kalveren die op mv bedrijf gehouden worden voor productie van kalfsvlees tot slachtleeftijd? Die vallen er nu tussen? Want niet onder definitie melkrund, niet onder definitie kalf. Eerder meer gescheiden, kalf voor vleesproductie vs de runderen op een melkveebedrijf. En in AMvB voor mv bedrijf, 2 'categorieën: 1. Kalf tot 6 mndn en alle runderen ouder dan 6 mndn op een mv bedrijf. (Definitie melkveerunderen: (2.46b) rund behorend tot de soort *Bos primigenius taurus* en ouder dan zes maanden dat wordt gehouden voor of vanwege de bedrijfsmatige productie van melk).

In nota van toelichting wordt soms gesproken over: ..kan een GGP ...behulpzaam zijn...(bv op p60 onder mogelijkheid tot afzondering bij ziekte. Op andere plekken staat: in een GGP zal afgesproken moeten worden...(op p 59 onder voldoende vreetplekken).

- Wat betekent dit?
- Algemene opmerking/suggestie voor verdere communicatie: In publicatie/publieksversie AMvB toelichten dat heel aantal maatregelen reeds gemeengoed is, zoals toegang tot schoon drinkwater. Dit om te voorkomen dat indruk ontstaat dat dit pas over jaren geregeld is. Dus vooral duiden wat doel en positie wetgeving is en daarnaast aangeven dat een aantal maatregelen echt een (grote) verandering/aanpassing zijn.